

Селалад

9

2021

6+

ТОВ БУТТ

ISSN-0235-1366

«СЕЛАІАДА» – 35 ШУ!

МАДОКА

– Дувцал Іа, Мадокa,
Мишта вагІа веза уроках?
Йиш йий хабар дувца,
Баге йийлла, мозий лувца?

– Урок я хьо зув ха,
Оамал йоаста, куц дІахьокха,
Цудухьа доагІа ладувгІа
Сатийна хІара уроках.

Болх бе доагІа, чуийнна,
Хетаяь уйла хьай урока,
Хьехархочо, мекъал зийна,
Яхаргдоацаш: «Лежебока».

Бларгагуш вале парташ-
Дешара йола кийчо,
Ховш хьо хилалахь, цар тІа
Алла йиш йоацилга ийрчо.

Кулг айдойя, сих ма ле!
Улга тІа воде, хила майра!
Хьехархочоа жоп Іа ле,
Хеталургдоацаш: «Хьийхар дайра!»

ТІАДАМ

Сигала, коаниІ йийлла,
Арабаьккха Іаьхарг мо,
Сиха бедар тІадам лаьтта,
Кхебаь, хьийста морхилго.

Сиха бедар тІадам лаьтта,
Бешах йоккха тамаш еш!
Сигален саьнга гийла лаьтта,
Морхилг яхар, кора ца беш!

Берий вхоллам

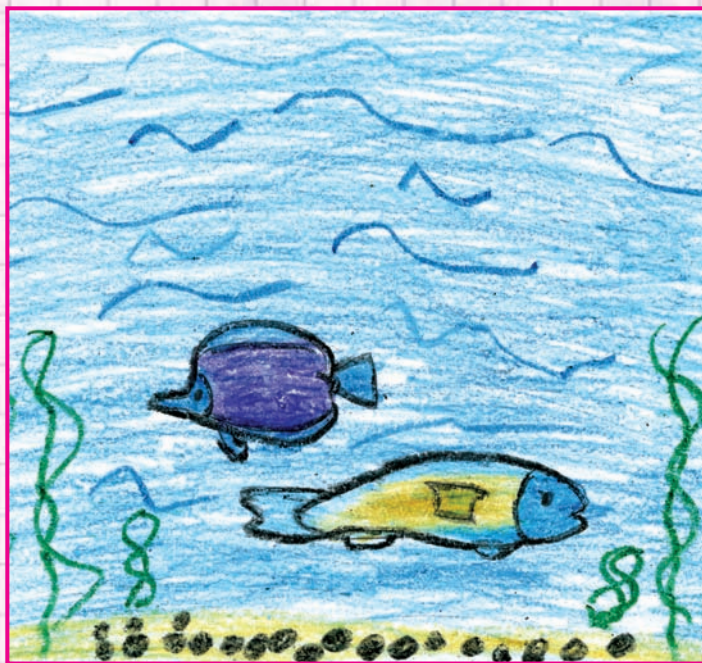
«СЕЛАІАД»

Берий журнал «СелаІад»
Дика хеташ аз дийшад.
Йийшай байташ, цаІ ца юташ.
Хоза да цу тІа берий сурташ.

Наъна меттала «СелаІад»,
Бераш, вайна из яздаъд.
Беза, беза наъна мотт,
Хъамсара бола гІалгІай мотт.

ГІалгІай меттала яздаъ фаългаш,
Чехка дийша доал са біаргаш.
Наъна мотт дукха безе,
«СелаІад» вай деша деза.

*Маматанаъкъан Раяна,
Юкърча Ачалкхера
№ 15 йола ЮШ, 5 кл.*

*Къоастой Диана,
Наъсарера №9 йола ЮШ, 5 «б» кл.*

*Къуркъанаъкъан Раяна,
Наъсарера №2 йола ЮШ, 5 «б» кл.*

*Мартазанаъкъан Макка,
Наъсарера №9 йола ЮШ, 7 «б» кл.*

КХАЪРЕИ ЧКЪАЪРЕИ

ХьатІадена
Хуле кхаъра,
Арабалац
Къаьна чкъаъра.

ЦагІа багІаш
Хул из кхераш,
Лорадеш ший
ВиІий бераш.

Хьоашал ехац
Форда хьакха,
Лавтта ахац,
Баккхац макха.

Хьаким волча
Бодац латкъа,
ГІала йоттац,
Бехкаш баткъа.

Барзкъа тегац,
Баьккхе маха,
Оалаш хезад
Цунна наха:

«Кхаъра деча,
Воале ара,
Чудахьаргдац
Зулам мара».

ЗІако лаца
Тарлу чкъаъра,
Теркал ца деш
Леле кхаъра.

Машено из
Тарлу ача,
Хьабеш цунах
Циска кхача,

Тарлу новкъа
ЖІалеш кхета,
Іема да уж
Берех лета.

Царгаш тохаш
Нийслу жІале,
Кхаъра деча
Ара вале.

Лоацда аьлча,
Къаьна чкъаъра
Ишта бахаш
Баьннаб бІаъра

ТУШОЛА ИЛЛИ

– Тушол, фу ях Іа? ХІана кхайк хьо сел маьлхара? – хетт Жовхъара.

– Хьона ховргдац аз фу ях, йиІиг. Хьо кхетаргьяц са гІайгІах...Цхьа ха яр, со паччахь йолаш. Из ха дагаехача, кхайк со ишта. Хоза ха яр из. Дика ха яр. Наха са сий дора. Наха со лоархІар. ХІаьта хІанз...

– Фу ха я из, ва тушол? – йоах Жовхъара.

– Тушоли-даьла хинна ха.

– Дукха ха йий тІаккха Тушоли-даьла хинна?

– Дукха ха яц. БІаь шу... Бусалба ди чубалехь хьалхагІа... ХІаьта со Тушолена эггара дукхагІа деза оалхазар дар. Дилла а цунца хулар со. Дилла а цунца яхар. Цудухьа оал сох тушол. Тушол-бетта Тушоле сийна Тушоле цІай дора. Кхаь

дени кхаь буси латтар из. Юрташка мел дола адамаш, шоашта шортта даараш-малараш а ийца; лоамашка, хьунашка хьалъарадаьле, сакъердаш хулар. Кагийча нахеи мехкарашеи хьалхайоаларгах говраш хехкар, хьежоргах герзаш деттар. Боккхийча наха, дуаш-молаш, хьаькъале къамаьлаш дора. ХІаьта бераш, хьо мо дола зІамига бераш, тайп-тайпарча ловзарех ловзар, боса хьовлашкаш даха ухар... Хоза яхар со, йиІиг, цу хана. Дика яхар. Дагадалла хІама доацаш, паччахь санна... Наха са сий дора. ХІаьта хІанз...

– Аз сий дергда хьа, тушол, аз лоархІаргья хьо, тушол, – йоах Жовхъара. – Со хургья хьа даьли. Мегаргдий?

– Ку-пук! – жоп лу тушоло.

ЛАРМА ЧУ

Цхъа моза бар бахаш ларма чу. Наъха цІенах доаллача ларма чу, цкъа напaгІа лохаш лелаш нийсбенна, арабала ца а ховш, бисабар моза. Дукхаза хъежабар из цу ларма чура арабала. ХІама хиланзар, маганзар цунна никъ лаха. Вешта, ларма чура мозан вахар-м во дацар: дукха яа хІама яр ларма чу, мала хІама яр. Бакъдар аълча, сагота яр; къамаъл де а, ловза а кхы мозий а доацаш.

Шийца къамаълаш деш, вахара латкъаш хулар моза. Цкъа иштта ше-шийца цо къамаъл деча хана, баъдеча саън чура кхайкар цунга цаІ:

– Ва моза, хъаболле со йолча. Со а я цхъаъ. Нешаш хургда вай, цхъана дахаргда вай.

ГІадбаха моза, ларма чу цхъаькха моза нийсбеннаб мотташ, сиха бахар шийна оаз хъахозача оагІорахъа – ларман баъдеча саън чу. Сов сихбенна, минот яханзар из гизга мазаша лаца. Мазаш зийна, юхабаълар моза. Мазаш тІа яйра цунна Іаьржа гизг.

– Войи! Хьо-м гизг ма йий? Миска моза лаца йоаллар хьо? Миска моза баа йоаллар хьо? Даъра, ма неш хургъяр хьох!

Цигга, когаш хьоадаъ, ткъамаш лостадаъ, дІайккхар моза.

Цу хана, ниІ йийлла, ларма чу чуваълар саг. Сихбенна боагІа моза, йийллача наІарах гІолла арайккхар ларма чура. Беша нийсбелар из: хъежаш малх, гаънаш, зизаш, хоза зизай хъаж, шортта мозий. ГІадбахар моза.

ПАЙДАНЦА ДІАЙИХЪАР САЛОІА ХА

Дешара шу чакх а даьнна, ахкан каникулаш йолча хана, дукха мукъа ха хул берий. Из ха пайданца дІахьоргйолаш, царна сакъердаме хетаргйола тайп-тайпара говзалаш Іомаеш хъайоагІа укх тІехьарча 45 шера берийи кхувш боагІачари кхоллама республикански Центр. Цига шоай мукъа ха яккха ух Наьсарей ерригача ГІалгІайчеи дахаш дола бераш. Цар гІулакха Центре вІашагІъехка, болх беш я тайп-тайпара кружокаш, клубаш. Цига уж Іомалу Іилма-тохкама, Іилман-технически, кулгаговзала, мохктахкара, туристий ва-хара оагІонаш йовза. ДІадаха ахка сакъердаме дІадихьар къонача музыкан-таша, кулгаговзал Іомаечар, халхараш дечар.

ГІалгІай республикан заслуженни артисткас Могушканаькъан Белас кулгал деш йола халхара ансамбль «Горянка» яхаш я. Ансамбле дакъа лоацаш долча бераша шоай каникулаш дІайихьар, «Шера ханаш» цІи йола керда халхар оттадеш. Кердадар гойта кийчлуш хилар республикан заслуженни артиста Муцолганаькъан Мусас кулгал деш йола «Фатанчаш» яха республике а республикал араха а цІихеза йола ансамбль.

ЙиІигашта кулгаговзал хъехаш дукха кружокаш я, Центре болх беш: Коа-зой Наташас кулгалду «Говзанча», Тимарзанаькъан Аьсета кулгалду «Кру-жевница», Дударанаькъан Хаде кулгалду «Са стиль», Гаркхой Аьсета кулгалду «Айса тег аз». Дукха йиІигаш я, истингаш дара шира гІалгІай говзал караерзаеш. Ферта хъае, цунна тайп-тайпара басараш де, ло баккха Іомабу уж боккхагІболча говзанчаша.

Цул совгІа, вай даьша-ноаноша леладаь маІача наьхеи кхалнахеи чокхеш, курхьарсаш еш а я Центрера йиІигаш.

Иштта, хоза а хеташ, пайданца шоай мукъа ха йоаккхаш да Наьсарерча берий кхоллама республикански Центрера вай бераш.

Келиганаькъан Р.

«Фатанча» яха ансамбль – ший кулгалхочунца Муцолганаькъан Іамархана Мусайца

ИККАШ ЮВХА ЦИСК

ференгий фаълг

Цхъан хъаърхочун кхо во! хиннав. Ше леш, цо царна хъайреи, вири, циски мара кхы хлама ди-тадац.

Акхар мел бола боахам шоашта длакхоалларгбола судахои нотариуси юкъе а ца боалабеш, вежараша шоай даъх дисар, шоайла барта а болаш, дийкъад. Воккхагчоа хъайра кхаъчай. Шоллагчоа – вир. Зламагчун диса циск длаэца дийзад.

Члоагla глайглане ваха, дукха хъийзав из, шийга кхаъчача дакъбах фу дича бакъахъа да ца ховш.

– Вежараша, фухха даъ а, напагla доаккхаргда, шоашта кхаъчача доакъошца, аз фу дергда укх цискаш, аз ер дуэ а, фу кхоач сога? Са-м де хлама дац, моцал се ца велча,– яхаш, глайгla яый цо.

Из длахезача циско, ше цу деша раъза доацилга ца а хайташ, сабареча оазаца аьннад:

– Глайгla ма е la, вошилг. Сона цхъа гали а да, ши икк а яйта, хъун юкъеглолла лела аттагla хургдолаш, аз гойтаргда-кх хъона, сел эсала дакъа хъога кхаъчадоацилга.

Циска да уйланга вахав, тийшача бакъахъа ва е вац цискаш, яхаш. Цунна дика дагайоагlaш хиннай, цу циско, дехкийи цицхолгаши лувчача хана, увттаяь килолзал, царна ше деннад мот-тийта. Хъанна хов, иштта говза долча укхунна новкъостал де аьттув бала а мег, аьнна, цо мел яхар кхоачашдаьд.

Ше мел аьннар шийга хъа ма кхаъчче а, сиха ши икк тla а йийха, шозза-кхозза ког лаьтташ теа иккаш глахъа йий а хъежа, гали ги а тесса, хъун юкъе чудоладеннад, дукхагla пхъагалаш йолча оаглорахъа. Гале чу тувглараша кабуца лордаши ехка хиннай цо.

Гали хъа а даьста, юххе делча санна хъалдижад ер, дунен къизали эглазали ца йовза цхъа ловдала пхъагал цу гале чу чуьлгалца, аьнна. Дукха хъежа дийзадац цун. Цхъа къона пхъагал шийна кхаъчача диканна чам баккха аьнна гале чу чуйоаллаше, укхо гали дладийхкад. Шийна кхаъчача феса члоагla раъза долча циско, паччахъа цлен налар тla даха, ше тлаэцар дийхад пач-чахъага.

Паччахъ вагlaча цlaгla дlачудигад циск. Паччахъа хъалхашка гора а даха, циско аьннад:

– Сийдолаш вола паччахъ, сона тlавиллача Карабас-аьлано (из цlи тилла дагадехад цунна

ший даъх) ер ховха дулх хургдола пхъагал яйтай хьона ший хьунагара!

– Хъай даъга доккха баркал ала, – аьннад паччахьа. – Сона цо члоагла тоам баълга длахайта. Массехк ди даълча, циск, арглерча цонашта юкъе а даха, ший гали хъа а даьста, длапечкъад. Дукха ха ялале, цун гале чу ши лекъ чуийккхай. Сиха ший гали дла а дийхка, паччахьа налар тла дахад циск, уж а ийца.

Боккхача тоамаца уж а длаийца, совглат а денна, цладахийтад циск паччахьа.

Иштта ши-кхо бутт баьннаб циско юкъ-юкъе цхьацца аькха а оалхазар а паччахьа кхухъаш, ший Карабас-аьлано чарахье вахача лийцад, яхаш.

Цхьа ха яьннача глолла, циска хайнад, паччахь ший хозача йолаца тачанкаца хи йисте глолла глоргволга.

Сиха чу а дена, ший даъга аьннад циско:

– Аз яхар де хьо раьза вале, ираз ше хъа бедоаглаш латт хьона. Деррига а ла де дезар сел доккха хлама а дац, аз хъайга аьннача лувча вахар мара. Длахо де дезар сога дутаргда ла.

Карабас-аьла (хланз иштта ма йий укхун цли), циско яхачоа раьза а хинна, хи чу ваьннав лувча дагахьа, цо де лаьрхлачох шийна влалла хлама ца ховшше. Цу ханна паччахьи цун йоли чудагла тачанка хи йисте кхъаца хиннай.

Цлаьхха, царна духьала а ийккха, цлогла детта доладеннад циск:

– Живарий! Укхаз! Укхаз! Оарцагдовла! Карабас-аьла хила водаш латт! Хиво юхьош латт!

Цун цлогла хеза паччахь арахьежав, шийна совглата оакхарийи оалхазараши кхихьа циск дайза а дайза, ший лорбой бахийтаб Карабас-аьла хи чура араваккха, аьнна. Лорбоша из аравоаккхача юкъа, циско дладийцад паччахьа, Карабас-аьла лувчаш воалпача хана, кьуша цун мел дола барзкъа лочкъадаь, тладувха хлама доацаш витав, аьнна. (Ший тлодашца цун барзкъаш кхера клал лочкъадаь хиннад циско).

Сиха ший нах бахийта, паччахьа ший эггара дикагдола барзкъаш дайтад цунна тладувха. Уж цун глаьххьа хиннад. Ишта а Дала хоза сибат денна аьла, паччахьа барзкъаш тладийхача, геттара хоза зламига саг хинна духьалвенав паччахьаи цун йолаи. Шозза-кхозза ер безаме йола бlaraхьежача, вокханна члоагла везавеннав зламига саг. Паччахь а члоагла раьза хиннав, ший хоза оамалаш длахьекхача аьланна. Ший тачанка тла а хоаваь, шоашца сакьерда вола аьннад цунга паччахьа. Вож раьза а хинна, длахоболабеннаб уж.

Таржам даьр – Озанаькъан Салмана Габдуррохьим

Джамаладинов А. А. сурташ

(Длахододар хургда 10-ча номер тла).

«СЕЛАІАД» ДАБКЪАЛАДУВЦ

Укх шера тов бетта 9-ча дийнахъа, вай республике дезду «СелаІад» яхача берий журнала 35 шу дизар. Цун хьалхара номер араяьнна 1986-ча шера. Цу хана денз, лоархІаме моттиг дІалоацаш, хьадоагІа из гІалгІай мотт лорабеча, из дегІабоалабеча.

Шоай Даьймохк, шоай къам, шоаш хьабаьнна моттиг езаш, цун сий деш йола кьона тІехье хьалкхее гІо ду журнал даьшта-ноа-ношта. Наьна мотт беа, дешарца чам хилийта Іомаду цо бераш.

Цхьаькха цхьа дика хІама доал журналах: хинна дІаэтта болча йоазонхошта нийсса, бераша язъяь йолча стихашта, дувцарашта, фаьлгашта кеп етт цо ший оагІонаш гІа.

Министрой, ГІалгІай Республикан арахьарча бувзамий, къаман политикан, кепайоазони хоамаштеи йолча министерствон ерригача коллективои юбилейца даькъалаювц «СелаІада» редакци. ХІанз санна тІехьа тІайоагІача хана а, гІалгІай къаман культуран тІехьале дегІайоалаеча, наьна метта хозал гучайоаккхача, дІахо къахьега аьттув балба шун!

*ГІалгІай Республикан арахьарча бувзамий, къаман политикан,
кепайоазони хоамаштеи йола министерство*

Оздой ПаьтІамат

Хьамсара бераш! «СелаІада» дешархой! Ткъаь пхийт-та шу да «СелаІад» журнал, берий дог гІоздоахаш, хьадоагІа. Цун хозача сурташа, говзача байташа, дувцараша хьаькъал луш, царех боккха пайда эцаш, хьалкхийнаб шун вежарий а йижарий а. Вай хоза журнал цІайца даькъаладувцаш, цунна байт хетае без-ам бар са:

«СЕЛАІАД»

Йоачан йоккха хилча мара,
Оттац сигала селаІад!
Дуккха къахьийгача мара,
Арадалац «СелаІад»!

Эггара хозагІа «СелаІада»
Бераша язъяь байташ хет!
Хоза мел дар, дика мел дар
Царна довзийта из гІерт!

35 ШУ ДАЛАРЦА

Дударанаькъан Макка

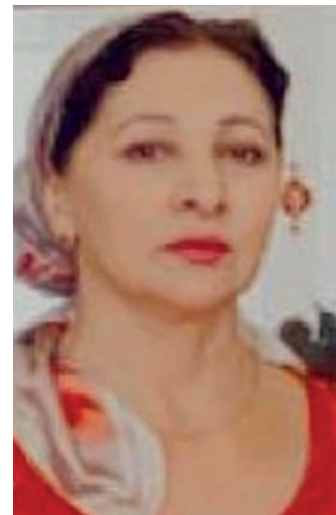
* * *

«Селаад», хьа цайца аз
Тахан даькъаладувцаш,
Зовне екийла хьа оаз,
Седкъа санна лепаш.

Ханаца ловз ла хлара ког,
Нийса никъ тхона хьехаш.
Ворххе бесаца хьо доаг,
Машарца декаш.

Илманца доаглар хов хьона дувца,
Таьрахьаш кердадоахаш.
Маьлха зланараш ла лувц,
Берий дог глздоахаш.

Длахо а кхоачалба хьа низ
Лакхача лагла тла латта.
Дукхача шерашка хьийга къа
Доадаьдац ла цлаккха.

Лахилганаькъан Зарета

Ткъаь пхийтта шу хоза ха я. Воккха а воацаш,
зламига а воацаш. Хлаьта, ший яьннача ханага хье-
жача, лааламате дукха болх чакхбаькккха журнал да
«Селаад». Эзараш берий дегаш глздаьха, дукхача
йоазонхой цлэраш длахазийта, цул совгла, берашта а
шоай начлал длахьоккха аьттув беннаб «Селаадо». Ве-
зача Дала, длахо мел даха толамаш совдоахаш, ада-
машта сакъердам, глзале яхьаш, дахалда хьо!

Дала ираз, беркат, могашал ма эшадолда, хьо, зламига бер санна, лорадеш,
хьона терко еш, хьо боча а долаш леладеча эздийча наха!
Дала даькъаладолда хьо, тха хьамсара «Селаад»!

Новразанаькъан Макка

«Селаад» да фаьлгашта лаьрхла цлалг,
«Селаад» да байташта лаьрхла цлалг,
Селаадага клаьдагла кховда,
Наларга, кораш тла, уйча, бада тла –
Берашта гучча – байташ, фаьлгаш,
«Селаадо» кьоабаладаьргаш.

– Сенгара долалу берий дешар,
Ишколашка, берий беша,
Даде мархла, нане кара?
– «Селаада» оаглонгара!

Дала даькъаладолда тха деза журнал "СЕЛААД". Тахан тхо кхийнад, тха
ткъаь итт шу даьннад. Тхоца доккха хиннад тха боча таьптар а. «Селаадаца»
дувзаденна денош, селаад а хинна дег чу сайцад. Оаха, укх лаьтта мел
даха, уж дагакхоабаргда. Хланз санна, дешархой дог глздаха низ кхоачал-
ба "Селаада". Сурт сийрда, байт клоарга, фаьлг сакъердаме – ераш хиланза
даргдоаца кхо хлама массаза хилда!

МОТТ БЕЦЕ, КЪАМ А ДАЦ

Горчхананаькъан Бадрудин

САШОРТА, САШОРТДАККХА

Наггахъа волча сага мара оалаш хаза йиш яц тахан; сашор-та яха дош а, цунах хъадаьнна сашортдаккха яхар а. ХІаьта литературе уж дешаш долаш да. Сашорта яхар дукхагІа нийс-лу, хІаьта сашортдаккха яхар наггахъа волча, вай литерату-ра дІадоладаьча йоазонхой произведенешка мара долаш дац. Фу маІан да цу дешай? Тийна, цхъаккха а хъовзам, вас, е, моллагІа а низкъала хІама доацаш, яхилга да сашор-та яхилга. ХІаьта сашортдаккха яхар, цу хъал тІа вугаш, яхилга да, дег чура сахъувзар, моллагІа а саготдар дІадаккхар яхилга да. Сашорта яхилга маьрша, сатийна яхилга хиларах, иштта ала йиш я Іаламца нийслу хъал дувцача хана а – сашорта йоагІар Іуйре, сашорта додар аьле чура тоатолг. ХІаьта сашортдаккха яха дош сага дег чура хъал дувцача хана мара оалаш хилац.

Кицаш

Нах белаш тха хулачул,
тхо делаш наьха валара хьо.

Хъалха водачоа батах етталу,
тІехъа водачоа букъах етталу.

ГІАЛГІАЙ СИЙДОЛА НАХ

Салиханов А.

ПХЪАРАНАЪКЪАН МАХЪМАДА КЪАМБУЛАТ

Вай мехка а цул араха а наха вовза а вовзаш, дика ціи а йоаккхаш, хиннав Пхъаранаъкъан Махъмада Къамбулат. Зламига волча хана денз, из вувцаш хе-завар сона, цул совга, из вар са юртхо а, бакъда из тхоай йиший-во! хиннилга ер йоазув де волавелча мара ханзар сона. Цун тайпан вошас, Галлгалай Респу-бликан культуран министр хиннача Пхъаранаъкъан Хъажбикара Галихана йов-зийтар сона Къамбулата вахарцара хланзалца ца яйза из моттиг. Цун нана Ал-хасте бахача Гарчакханаъкъан Хамберда Фасиман яхаш хиннай. Дикка боккха дезал хиннаб Дахий Махъмадеи Хамберда Фасиманеи бараш. Дезале эггара воккхагга Къамбулат хиннав. Книжкаш тла из 1941 шера ваъв аьнна яздаьдале а, бокъонца из ваьр 1937 шу хиннад яхаш дувц. Цул зламагга ши вошеи ялх йишеи хиннад. Вежарий Бембулат а Тимур а таханарча дийнахъа боацаш ба. Ялх йиших къаьстай йоккхаггайола Роза. Вож пхиъ: Лида, Мовлатхан, Лейла (Света), Лариса, Мадина шоай дезалашка маьрша деш ба.

Вай Сибре дугаш, ишколе деша ваха ха яьнна клаьнк хиннав Къамбулат. Уж баха сайцар хиннай Карагандински областа Жанааркински района Агадырь яха станци. Цига вахав из деша, цига яккхай ишкола а. Талмаста ца дешаш, геттара дика дешаш хинначох тара да цо, хлана аьлча, из яккха воаллаше, Краснодарерча политехнически институте деша а этта, 1964 шера из толамца чакхъаккха властлехьадоал цун. Тайп-тайпарча моттигашка къахъегаш хъавен-нав Сурхо тлара зламига саг, вайна цлаахка мукъа беннача хана денз. Из балха хиннав хьун боахама, кхачан промышленностаца ювзаеннача министерствон доалахъа йолча организацешка, чхьаглар деча промышленноста чуйоаггача заводашка. Журналиста, политолога, йоазонхочо Патанаъкъан Султана Йоа-къапа ший «Галлгалай Республика. Замеи нахи. 1992 – 2008 шераш» яхача книжка тла белгала ма даккхара, Наурски районерча Червлёное яхача мот-тигерча чхьаглар деча заводе къа а хъегаш, бригадирагара длаволавенна, цун управляющи хиллалца бола къахъегама никъ хъабенаб цо. Вай республика хъаяьчул тлехьагга, цхьан юкъа йолча администраце кулгалхочун заместитель, Министрий Совета председателя хьалхара заместитель хиннав. Из болх цо баьб 1995-гга шу тлакхаччалца. Длахо цо къахъийгад республикал араха: Мос-кве, Калининграде – дукхагга даькъе кхачан промышленностаца вувзавенна а; юкьерча, зламигача бизнеса гло деча Цхьанкхетара правлене кулгалхо во-лаш а. Уж балхаш де цунна аьттув баьккхар дар, 1985 шера цо СССР Мини-стрий Совета доалахъара халкъа боахама Академи чакхъаьккха хилар.

Дикача цлен тлара саг я цун фусам-нана Заьзгнаъкъан Галаудина Макка. Цкъа-дале, из я вай Глорваьннача йоазонхочун Хьусена Бахъаудина веший-йо! шозлагга-дале, йлаьххача хана Нохч-Галлгалай книжни издательствон исба-хьален литературан редактор хиннача Галаудина Азамата нанас яь йиша.

Къамбулатеи Маккийи ши йо!, цхьа во! хиннад. Во! Мухъмад а цун фусам-нана а боацаш ба. Цар клаьнк Альберт карарча хана кхувш ва даь-наьннаца. Уж бахаш ба Шолжа района Сипсой-Галий тла. Къамбулата мехкарий цлеш я Соняи Лизаи яхаш.

Пхъаранаъкъан Махъмада Къамбулат ваьвар июнь бетта 11 дийнахъа, хлаьта валар нийсделар цун июнь бетта 12 дийнахъа. Из вайцара къаьстар 2012-ча шера. Амма цох бола дагалоацам даимленна бисаб из вовзаш хинна-ча наьха дегашка.

САКЪЕРДАМИЛГАН

Хамхой Дауд

ИШКОЛЕ ВАХИЙТА ГІЕРТАШ...

Гуйран ишколе ваха безам болаш, вац Аслан. Нанас цІагІа вутаргвац аьннадоллаше а, кийчвала безам боацаш, вагІа из. Телевизор я йоагаш. Каналаш дІа-юха етт цо, цхьа хоза мультим лаха гІерташ.

– Деша водаций хьо? – аьле, хьоасташ, цунна кертах кулг хьекхе, сиха тІехйоал Аслана

даь-йиша. Из балха йодаш я. Дехьа чура нана хьакхайк.

– Аслан, хІана вагІа хьо? Хазаций хьона хьайга нанас дувцар? – йоах, хьачуаьннача даь-нанас.

Цу тІа телевизор чу а дац цхьаккха а, мегаргдолаш, мультим.

– Со деша вахийта гІерташ ва-кх укх цІагІа мел вар, – йоах кІаьнка, – кхыметтел ер телевизор а. Боккхийчарна хоза кино да, Гуррехь хьахьокхаш. Цхьаь-цаІ мультим дац укх чу хьахьокхаш, со, сагот а денна, деша вахийта йоалл-кх ер а.

Вагапов Б.

ФУ ХОВЛИ, ФУ ДОВЗАЛИ?

МОРХ

Морх йоагIа, морх йоагIа!
Из аьрдагIа я чIоагIа,
ТIоа сег цо, ди детт:
ТIом боагIаш мо хет.

Морх йоагIа, морх йоагIа!
Из дорха я чIоагIа.

Зунгат цох дIалечкъад,
Дахкилг цох дIатебаб,
Бакъда тха бешара гIад,
Дахад цу морха гIад.

снэсаоаларг

Хьалха-тIехъа, цхьалха-шолха
Ювлар баъ тIа шолкъаш халха.

Латт из лакха, латт из кура,
УрагIбаха дошо клудж,
Бакъда гуйра хьатIаеча,
Из, марс кхийте, латта дуж.

(гIадм)

Иурра гIотт из, никъ бу денна.
Эшаш ба из хIаранена.
Саца йиш яц цо бу болх.
Ба из герга, дошо ...

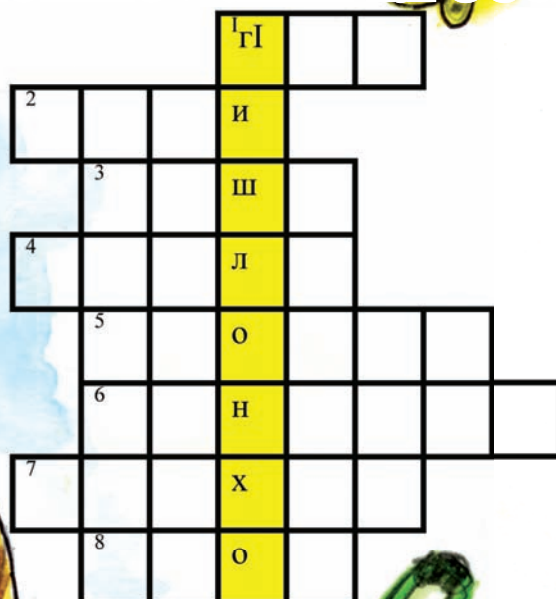
(малх)

КРОССВОРДА ДАШХАРГАШ

ПхорагIа: 1. Пум. 2. Лоами. 3. Пишк. 4. КIийле.
5. ЗIюгал. 6. Тунгилг. 7. Шолхаш. 8. Тхов.

«ГІИШЛОНХО» ЯХА КРОССВОРД

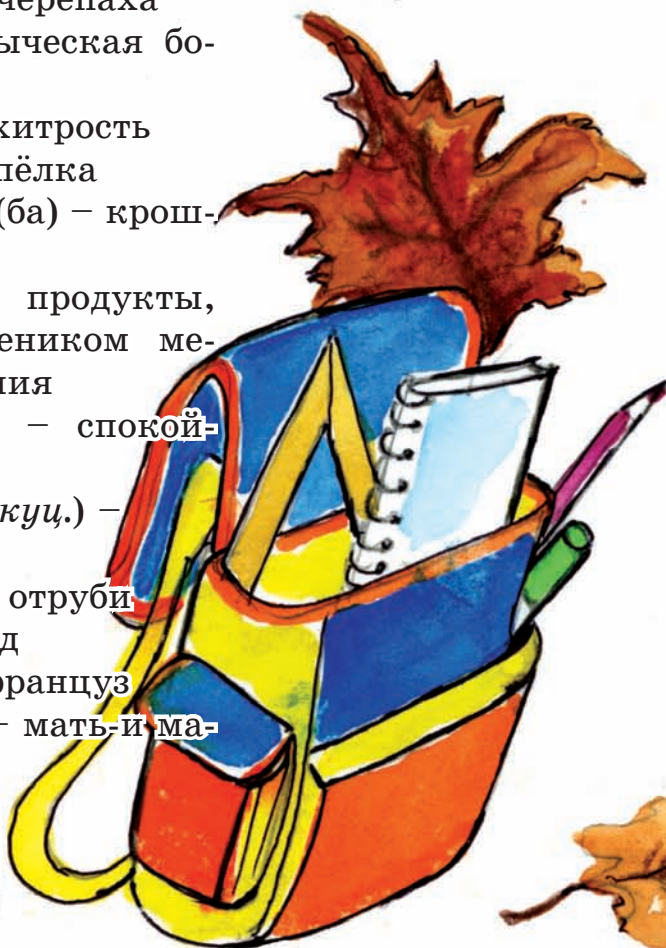
ПхорагІа: 1. Маркхал бу цох. 2. ЛакхетІавувлача эш из. 3. Ценош чура дІохаду цо. 4. Топпар хьаьх айнаш. 5. Лоаман, гІалан бухь. 6. Пишках йолл из, кІур хьалъахийта. 7. Фаттан хьокхаш, хьадувл уж. 8. Цен тІа тулл из.

Кроссворд оттаяь Келиганаькъан Р.

Кроссворда дашхаргаш 15-ча оагІон тІа да.

ДОШЛОРГ

Баьцапхьид (я) – жаба
 Богапхьид (я) – черепаха
 Даьли (я) – языческая богиня
 Киловзал (я) – хитрость
 Лекъ (я) – перепёлка
 Маькха гІоргІа (ба) – крошки хлеба
 НапагІа (да) – продукты, получаемые учеником медресе от населения
 Сашорта (белг.) – спокойный, тихий
 Сашортдаккха (куц.) – утихомириться
 ТувгІараш (я) – отруби
 Тушол (я) – удод
 Ференг (ва) – француз
 Хьовлашк (да) – мать-и-мачеха

«СЕЛАІАД» (РАДУГА) № 9
 Детский журнал
 Учредитель — Правительство Республики Ингушетия
 Издаётся с сентября 1986 года на ингушском языке.
 Зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Ингушетия.
 Регистрационный номер ПИ № ТУ06-00029 от 19.09.2019 г.
 Главный редактор Б. Х. Горчханов.
 Зам. главного редактора Р. С. Келигова.
 Худ. редактор А. Х. Даурбекова.
 Корректор С. Я. Арчаков.
 Рисунки художника Д. С. Гудантовой.
 Сдано в набор 12.10.21 г.
 Подписано к печати 19.10.21 г.
 Дата выхода в свет 20.10.21 г.
 Формат 60х84/8.
 Бумага офсетная.
 Печать офсетная. Усл. п. л. 2.
 Уч.-изд. л. 2,2.
 Тираж 2150. Заказ 210912.
 Адрес редакции и издателя: 386101, Республика Ингушетия, г. Назрань, пр. И. Базоркина, 3а.
 Электронный адрес: selaad.ri@mail.ru
 Телефоны: гл. редактор – 22-70-97; отделы и бухгалтерия – 22-70-96.
 Отпечатано в АО «Изд-во «КЗ», г. Минводы, ул. 50 лет Октября, 67.

